

DÉLMAGYARORSZÁG

Előfizetési árak:

Egész évre - - 360 K || Negyed évre - - 90 K
Félévre - - - 180 K || Egy hónapra - - 30 K
Egyes szám ára 1.50 K. Pályaudvarokon 2 K

POLITIKAI NAPILAP.

Lapvezér:
nagyatádi Szabó István, földm. miniszter.
Főmunkatárs: Tankovits János, nemzetgy. képviselő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kaposvár, Korona-utca 10. sz.
Telefon: 114. — Nyomda: 110.
Hirdetések milliméter árszámítással.

Még egy proklamáció.

Az emberi naivság mérhetetlen. Még vannak ma is, akik azt hiszik, hogy az utolsó évek sokféle kiáltványa után ilyesféle írásművel lehet hatni a magyar népre. Nem, a magyar népnek meg van a maga felfogása és azt semmiféle propagandával, agitációval vagy kiáltvánnyal megváltoztatni nem lehet. Jöhet olyan erőszak, amely előtt a magyar nép talán meghajol, de felfogását ez sem befolyásolja. Végül pedig mégis csak a nemzet nagy többségének akarata fog érvényesülni.

IV. Károly kiáltványának valódi megszerkesztőit nehéz meg nem látni. Érdekes és egyben különös a manifesztum azon kijelentése, hogy a „nemzet csakis törvényes, koronás királyának vezetése alatt szeresheti vissza belső nyugalma”. Tehát eszerint még nincs rend és nincs belső nyugalom. Mintha a nagy Vilmos, a Vázsonyi sugallatát hallanók zörögni. Reméljétek ti, akiket a keresztény nemzeti kurzus háttérbe szorított.

Vajjon mit szól az igazi, legitimista álláspont ahhoz, hogy IV. Károly is elismeri az 1867. kiegyezést és a pragmatica sanctió részbeni megszüntet? Megszünhet-e egy törvény vagy államszerződés részlegesen?

A kiegyezésre és a pragmatica sanctióra vonatkozó kijelentés után feltűnik a manifesztumban az, hogy Magyarország teljes állami függetlenségének megőrzését IV. Károly csak „egyik” főtörökvéseinek tekinti. Vajjon milyen egyéb főtörökvést akartak a megkoronázott magyar királynak imputálni azok, akik ezt a manifesztumot megszerkesztették.

Az Országos Kisgazdapárt a magyar királyság személyi kérdésének megoldásában sohasem engedte magát egyoldalú szempontok által vezéreltetni és egyetlen célja az volt és az lesz, hogy a magyar nemzet minden irányu érdekeinek legjobban megfelelően rendeztessék ez a kérdés. Nem engedheti magát a párt a magyar nemzet mai helyzetében semmiféle irányban sem leszögeztetni, de éppen a nemzeti érdekre való tekintettel és a jövőben való szabad elhatározás érdekében ezen kérdés őszinte elodázása mellett volt.

Magukra vessenek tehát azok, akik átlátszó, önös érdekeik szolgálatába

állították a nagy horderejű királykérdést és aligha fogunk csalódnai, ha majdan éppen a szélsőségesen legitimista, tehát azon köröket fogja a történelem a Habsburg-család jövő-

beli sorsa szempontjából okolni, akik oly jó tanácsokkal látták el és oly szerencsétlen vállalkozásokba rántották bele a megkoronázott magyar királyt.
N. F.

A kormány lemond.

Teleki jelentést tesz a kormányzónak — A Ház elnapolta magát.

A nemzetgyűlés mai ülését Rakovszky István elnök 1/212 után nyitotta meg.

Teleki Pál miniszterelnök emelkedett szólásra és kijelenti a nemzetgyűlésnek, tekintettel arra, hogy az események következtében az egyes miniszterek felfogása az együttműködést biztossá nem teszi, a mai napon a kormány állására vonatkozólag előterjesztést kíván a kormányzónak tenni.

Felkiáltások a kisgazdapárton és a szélsőbaloldalon: Mondjon te!

Teleki Pál miniszterelnök kéri a Házat, hogy a kormányzó döntéséig üléseit napolja el.

Ereki Károly: A kormánytól nem hallottuk lemondását, az elnapolásra semmi szükség sincs. A miniszterelnök bármikor tehet a kormányzónak jelentést. Az elnapolásra semmi ok nincs, ellenben szükséges a vita folytatása. Indítványát ilyen értelemben terjeszti be.

Az elnök, miután több felszólaló nem volt, az indítványt szavazásra bocsátja. A Ház többsége az elnapolás mellett dönt. Az elnök kimondja a határozatot és az ülést bekezeszti.

Ülés után a kisgazdapárt lelkesen ünnepelte nagyatádi Szabó Istvánt.

Nagyatádi Szabó István és Tomcsányi Pál bejelentik lemondásukat.

Hogyan érlelődött meg a kormány lemondása. — Rubinek bizalmatlanság indítványa.

A nemzetgyűlés ülésének megnyitása előtt szenzációs események történtek. A kisgazdákat mélységesen meglepte, hogy Teleki miniszterelnök, noha tisztában volt a kisgazdapárt állásfoglalásával, mégis közölte IV. Károlynak hozzá intézett levelét. A levél publikálásával a párt a legitimista politika felhivatalos inaugurálását látja, amiért is a Házban rögtönzött értekezletet tartottak. Meg kell jegyeznünk, hogy a párt tegnap este is tartott értekezletet, amelyen Szijj Bálint bizalmatlansági indítványt terjesztett be a kormány ellen. Az indítványt precízebb szövegezés céljából kiadták az intéző-bizottságnak. Ezt a helyzetet állította új fordulat elé a király levelének megjelenése, tekintve, hogy megállapodás volt arra nézve, hogy a levél nyilvánosság elé nem kerül.

Nagyatádi Szabó István kijelentette, hogy álláspontját közölni akarja az intéző bizott-

sággal, mely Bottlik alelnök szobájában rögtön összeült. Az ülésre menet nagyatádi Szabó István kijelentette, hogy lemondását most akarja pártjával közölni.

Az értekezlet oly népes volt, hogy valóságos pártértekezletnek is beillett. Az első szónok nagyatádi Szabó István volt, aki bejelentette, hogy IV. Károly levelének publikálása után miniszteri tárcájáról lemond. Utána Rubinek Gyula beszélt, aki indítványozta, hogy a párt nagyatádi Szabó István lemondását ne fogadja el, hanem szólítsa fel Teleki Pált lemondásra, ha pedig erre nem hajlandó, akkor még a mai ülésen szavazzon bizalmatlanságot annál is inkább, mert a földművelésügyi miniszter lemondásával amugy sem tisztázódik a válság.

Az ülés befejezése után a kisgazdapárt értekezletén Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter is bejelentette lemondását.

Kormányalakítási kombinációk.

Bethlen István személye előtérben. — Kisebbségi kormányról beszélnek.

A kormány helyzetének meggyöngyülésével megindultak a kombinációk a kabinet újjaalakítására. A legvalószínűtlenebb kombinációk keringenek a képviselők között.

A mai ülés előtt a folyosó egy része ugy kombinált, hogy az ellentéteket át lehet hidalni, ha a miniszterelnök magára vállalja a felelősséget, amire a keresztény pártok szerint nincs is szükség, mert IV. Károly levele magánlevél. Vannak, akik úgy találják, hogy az új kormány megalakításánál Bethlen neve szerepel előtérben. Kabinetje tagjait, sem a keresztény, sem a kisgazdapártból nem állítaná össze, hanem mint ki-

sebbségi kormány, a diszidensekre támaszkodnék és vezetné az ügyeket addig, amíg lehet. Más kombináció szerint ha a miniszterelnök beadja a kormány lemondását, ismét Teleki kapna kormányalakításra megbízást. Ebben az esetben úgy alakulna a kabinet, hogy a királykérdésben valamennyi tagja egy véleményen legyen, a kisgazdapárt ellenzéki álláspontot foglalna el. Azt is beszélnek, hogy a válság rövid lefolyása lesz, a kormány tagjai Teleki Pál gróftól kivéve helyükön maradnak. A kabinet élére Bethlen kerül, aki a miniszterelnökség mellett a belügyi tárcát is vállalja.

A nagy ülés.

A t. Ház közelről. — Amiről a lapok keveset írnak. — Apró mozalkok a parlament szerdai üléséről.

A parlament csaknem teljesen el van zárva, minden kapuban szigorított rendőrszolgálat. A főkapu előtt kíváncsiskodók tömege, képviselőket várnak. Jegyet szeretnének kapni. Ezelőtt volt a képviselőknek fogadóteremük, ahol ismerőseikkel érintkezhetek, ezt a háznagy hivatal további intézkedésig felfüggesztette.

Tíz órakor még üresek a folyosók, csak a terem- és folyosóőrök járkálnak komoly és hideg arccal, nemzetiszínű karszalaggal karjukon. Még csönd van a teremben is, csak a karzatok telnek meg, csak onnan lehet székfoglalást, halk beszélgetést diszkurálgatást hallani. Féltenegykor már zsúfolásig tömve vannak a karzatok, mind a két emelet; ami nagyon ritkán fordul elő, állójegyeket is adtak ki, amelyeket kivétel nélkül elkapkodott a kíváncsiak sokasága. Lassan a folyosó is élénkül. Egymásra érkeznek a képviselők, újságírók, mindenki arcán a várakozás, mi fog itt ma lejátszódni? Feltűnik a folyosón *Szmrecsányi György* hatalmas alakja, *Pichászka Ottokár* aranykereszttel a nyakában, *örgróf Pallavicini* elegánsan, frissen borotváltan. A kisgazda képviselők legnagyobb részét a közép-folyosón tartózkodnak. Az újságírók tudják, hogy itt dől el a mai ülés sorsa és itt sétálnak leginkább.

A baloldali folyosón sokan veszik körül *gr. Andrássy* Gyulát. Izgatott emberek között nyugodtan beszél, neki nem újság az ilyesmi, sok kormány megbuktatását nézte végig és nem egyszer maga is velük bukkolt. *Apponyi* Albert egy pamlagon *Pekár* Gyulával beszélget. Halkan beszélnek egy szavukat sem lehet megérteni.

Féltenegykor *Rassay* Károly a mozisok küldöttségét vezeti *Hegedüs* Loránthoz. A pénzügyminiszter szobájában tárgyalnak, amikor negyed 12 kor megszólal az ülés kezdetét jelző csengő.

A folyosó nem ürül ki egyszerre. *Vázsonyi* Vilmosnak már kialakult a sleppje, hét-nyolc képviselő hallgatja a modern „haza bölcsét”. Kényelmesen mennek az ülés-terem felé.

A jegyző unalmas hangon olvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét. Senki sem figyel rá, *Huszár* Károly *Prohászka* püspökkel beszélget, *Pekár* *Apponyi* mellé ül, *Szterén* István *Meskó* Zoltánnal tárgyal. A baloldali első padjában egymás mellett ülnek *Balla* Aladár *Rassay* Károly, *Gieswein* Sándor *Milotay* István ceruzát hegyez, *Frühwirth* Mátyás az újságíró karzaton ülő munkatársának ad utasításokat.

Azután feláll *Teleki* Pál miniszterelnök, a képviselők elfoglalják helyeiket, mind izgatottan figyelik a miniszterelnök beszédét, keveset mond, amit mond szürke és egyhangu, nem képes sikert kiváltani. Csak *Rassay* Károly és *Nyék* József szólnak a háza bele beszédébe, a közbeszólásokra *Csernus* Mihály és *Hornyánszky* Zoltán válaszolnak legtemperamentumosabban. *Rakovszky* István elnök szinte könyörög, hogy a „t. képviselő urak maradjanak csendesen, ahony kénytelen legyenek az ülést felfüggeszteni.”

Azután a külügyminiszter emelkedik szólásra. Fekete zakett, széles fehér nyakkendő van rajta, az orrán aranykeretes csipetű, az asztalán aktatáska, — *Gratz* Giszta diplomátának van maszkirozva. Fehér papirlapokról olvassa fel a beszédét színtelenül, pedig fontos kijelentéseket tesz. *Szmrecsányit* közben telefonhoz hívják, dühösen inti, hogy nem megy.

A külügyminiszter a volt királyról beszél. A legitimisták tapsolnak. Érdekes látvány látni, hogyan tapsolnak együtt *Vázsonyi* Vilmos, *Fangler* Béla, *Bródy* Ernő, *Pro-*

hászka Ottokár, *Szmrecsányi* György. *Nyék* József a legbarcásabb kisgazda nem is hagyja szó nélkül:

— *Együtt tapsol gróf Vázsonyi és báró Fangler.*

Rakovszky rendre akarja utasítani *Nyék*yt, de nem tudja a nevét. A jegyzőtől kérdezi és *Nyék*re néz. *Nyék* visszanéz, az elnök megesóválja a fejét.

Gratz felolvasta az utolsó lapot és leül. Nagy taps követi beszámolóját, sokan hozzá-sietnek és gratulálnak. A kisgazdapárt méltóságjeljesen hallgat. Valaki megjegyzi:

— Tegnap délután lemondott *Gratz*. Ugy látszik gyorsan visszavonta.

Szünet. A képviselők a folyosóra tódulnak, a hangulat izzóbb és érdekesebb, mint az ülés előtt. Mindenki *Rassay* beszédét várja.

Az elnöki szobában tanácskozások folynak, a folyosón a kisgazdákat *Meskó* Zoltán tüzezi. *Sziráki* Pál, *Nyék* József, *Javós* Antal mind a kisgazdapárt egységéről beszélnek, mások *Tankovics* János köré gyülekeznek. Érdekes vendéke a folyosónak *Könyves* Lajos képviselő, aki a megszállott Biharból érkezett meg és érdekes dolgokat mesél. *Bottlik* József, *Kovács* J. Istvánt keresi.

— Már megint leszerelés — mondja *Meskó*.

Szünet után *Rassay* Károly áll fel. Pár percig vár, amíg a képviselők elhelyezkednek, azután beszélni kezd.

Sok, sűrű közbeszólás minden oldalon. A kormány kétértelmű politikáját ostozza. *Teleki* mosolyogva néz farkaszemet vele.

— Korai még mosolyogni.

Horthy kormányzó nevét általános éljen fogadja. *Taszler* szól közbe valamit, mire *Bottlik* József alelnök udvariasan kijelent:

— *Taszler* képviselő ur rendreutásítása esedékessé vált. Rendreutasítom.

Rassay beszédét *Milotay* is zavarja. *Nyék* odavágja:

— *Debrecenbe kéne menni!*

Rassay bűnügyi vizsgálatot kér a bűnösök ellen. Reméli, hogy ezt a vizsgálatot már nem az igazságügyminiszter fogja folytatni. A kormánypártból közbekiabálnak:

— Nem, majd *Rassay*.

— Megállná legalább úgy a helyét — válaszol *Balla* Aladár.

Egy közbeszólásra *Berky* Gyula adja meg a választ:

— Maga nem lesz többé követ és a parlament belsejét, csak a karzatról nézheti!

Sokat szól közbe *Szterényi*. A melléte ülők se igen értik, hogy mit beszél. Az elnök rendreutásítja.

Rassay határozati javaslatot terjeszt elő és leül. Az elnök napirendi indítványt tesz és az ülést 10 percre felfüggeszti.

A folyosón az eseményeket tárgyalják, a büffé környéke élénk lesz, sok képviselő bucsuzik, érdekes dolog úgy sem lesz már.

A háznagy szobájában sok-sok ember, jegyet kérnek a holnapi ülésre.

—r—n.

IV. Károly Luzernban tartózkodik.

Páris, ápr. 7. IV. Károly feleségével és kis kísérettel Luzernbe érkezett. Az állomáson a svájci szövetségi kormány külügyi osztályának képviselője várta és közölte, hogy kormánya a National szállodát jelölte ki ideiglenes tartózkodási helyül, ugyan azt, amelyben nem rég *Konstantin* görög király lakott. IV. Károly Luzernben több napot tölt, ott várja be megtelepedésének helyére vonatkozólag a tanács döntését.

Betiltott köztársasági nagygyűlés.

Budapest, április 7. Dr. *Nádassy* Imre a politikai jellegű népgyűlések megtartását betiltó rendeletre hivatkozva, nem adott engedélyt a köztársasági párt április hó 16-ára kért nagygyűlésére: A párt a rendelkezést megfellebezte.

Magyarország a római gazdasági konferencián.

Róma, ápr. 7. A régi osztrák-magyar monarchia volt nagykövetségi palotájának pompás fogadótermében ma délelőtt nyílt meg az a gazdasági konferencia, amelyet követni fog *Perto* Rosében a második. *Sforna* gróf külügyminiszter üdvözölte a delegáltakat. Magyarország, Ausztria, Lengyelország, Csehszlovákia, Románia, Jugoszlávia és Olaszország kiküldötteit. Hatalmas beszédében azt mondta, hogy az őszinte és közvetlen eszmecsere a legjobb a közös érdekek megővésére és kifejezte reményét, hogy a megjelentek kivétel nélkül át vannak hatva ettől a szellemtől. A konferencia csak gazdasági kérdésekkel fog foglalkozni, de olyan nagy horderejű kérdéseket vizsgál, hogy megoldásuk egyes államok politikai viszonyait is tisztázza.

Éhségstrájkot kezdtek a thubingiai kommunisták.

Berlin, ápr. 6. A letartóztatott thubingiai kommunisták vezérek, szám szerint tizenegyen, megkezdték az éhségstrájkot. Addig nem akarnak enni, amíg ügyükben meg nem kezdik a tárgyalásokat.

Tőzsde.

Budapesti jegyzések: Kereskedelmi Bank 6550, Magyar Hitel 1645, Osztrák hitel 820, Giz-lla 1400, Beocsini 4300, Alt. Készén 6000, Salgó 4550, Urikányi 3450, Ganz 15300, Lipták 473, Rima 2300, Adria 5000, Déli vasut 1500. *Valutazárlat:* Napoleon d'or 930, Angol font 1070, dollár 267—270, francia frank 2150, márka 452, lira 1200, lei 472, szokol 380, svájci frank 4875, rubel 126, koronadinár 760, frankdinár 770, lengyel márka 37, osztrák korona —43. *Zürichben zárlatok a magyar korona 2:15, az osztrák 0:96, bécsi kifizetés 1:51—1:54 volt.*

HIREK.

— **1200 négyszögöl föld: 150.000 korona.** Szentgálon a múlt napokban árverésen egy 1200 négyszögöles földdarab, tehát egy hold, 153 ezer koronáért, Bakony-pölöskén egy katasztrális hold föld 200 ezer koronáért kelt el. Mindkettő közönséges szántóföld.

— **A leánygimnázium jótékonycélu estéinek eredménye.** A kaposvári leánygimnázium építési céljára rendezett színelőadások április 3., 4. és 5. napjain 50.836.40 koronát eredményeztek. Ebből napi regieköltségre összesen 28.500 korona. rendkívüli kiadásokra 5800 korona fordítottott úgy, hogy a tiszta jövedelem kitesz 16.536.40 koronát. Ebből a rizikó vállalásáért felelősségen a színigazgató részesült úgy, hogy a leánygimnázium építési alapjára maradt 8268.20 korona. E célra történt felülfizetések összege 2340 korona. Felülfizettek: *Sárközy* György 300, *Sohr* Pál 250, *Gyémánt* Józsefné, *Dietrich* József 200—200, *Zsáonyi* Imre 140, *Vidor* Ferenc 120, *Fazekas* Jenő, *Kerber* József, *Szatmári* Mór, *Fischer* Ferenc, *Löwy* Mór, *Goitein* Mór, *Szabó* István 100—100, *Fuchs* Mór, dr. *Waldmann* Lajos 80—80, *Szemző* Pál 60, *Büchel* Gáborné 50, *Lengyel* Sándor Mór, *Magyar* Sándor, *Kertész* Albert, *Kraut* Jakab 30—30, N. N. 10 korona. A leánygimnázium igazgatósága ezen felülfizetésekért, valamint *Vidor* Ferencné urasszony szíves fellépéséért és a színelőadásokban résztvevő növendékek szüleinek egyéb áldozataiért is leghálásabb köszönetet mond.

— **Az Ébredő Magyarok kaposvári népgyűlése.** Az Ébredő Magyarok Egyesületének Somogy megyei Osztálya e hó 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kossuth-téren nagy népgyűlést tart. Budapestről e napra leutaznak dr. *Kmoskó Mihály* egyetemi tanár, *Budaváry László* nemzetgyűlési képviselő és *Horváth Károly* dr. akik szónoklatokat tartanak.

— **A kaposvári állami főgimnázium „Virág” önképzőköre,** amint már említettük, ez évi április hó 25-én, hétfőn délután pontosan fél 4 órakor a városi színházban jótékony célú „Kisfaludy” ünnepséget rendez. A helyárok a következők lesznek: földszinti nagypáholy 300, emeleti nagy páholy 250, földszinti páholy 250, emeleti páholy 200, földszinti ülőhely I—IV. sorban 50, VII—XI-ig 40, XII—XVI-ig 30, első emeleti erkélyszék I—II. sorban 40, III—IV. sorban 30, V—VII. sorban 25, karzati ülőhely I—II. sorban 16, III—IV. sorban 14, II. emeleti oldalszék I. sor 12, II. sor 10, és karzati állóhely 6 korona. Este fél 9 órakor a Turul szálló nagytermében zártkörű táncmulatság lesz, ezen csak a meghívó előmutatása mellett lehet megjelenni. Belépőjegy ára felnőttek részére 15 korona. Jegyek a gimnázium irodájában előjegyezhetők.

— **Bank az agrárkölcsonök folyósítására Jugoszláviában.** A jugoszláv kormány az agrár kérdés megoldásával kapcsolatban tervbe vette, hogy 100 millió dinár alaptőkével agrárbankot alapít, amely elsősorban arra lesz hivatva, hogy az agrárreform által földhöz juttatott földműveseket a szükséges beruházások beszerzésében olcsó és hosszú lejáratú kölcsönrel támogassa. A régens a bank megalapításáról szóló ukázt szerdán írta alá.

— **Küldöttség Kárász főhadnagy érdekében.** Három cseh-szlovákországi magyar politikai párt küldöttsége megjelent Ruzskakrajna kormányzójánál dr. *Katkovicsnál* és arra kérték, hogy lépjen közbe a köztársaság elnökénél, a kémkedés miatt halálra ítélt *Kárász* főhadnagy érdekében.

— **Hadirokkantak, hadiözvegyek kishaszonbérlete.** Értesítettek az érdekeltek, hogy a gróf Somssich-féle (akasztófa-dombon), Kaposvár rdt. város cseri (Máv. főműhely töltés) és MIR. kaposvári bérlete (fészkerlaci dűlőben) által kiosztásra felajánlott földből részeseülők névjegyzéke folyó hó 9-én, szombaton, 10-én, vasárnap délelőtt 9—11 óráig közszemlére lesz kitéve a Szövetség helyiségében (vármegyeház, földszint balról) azzal, hogy az abban felsoroltak ellen, amennyiben az érdekeltek közül valakinek bármily tekintetben kifogása lenne, úgy azt sajátkezű írásbeli beadványában és személyesen 1921. évi április hó 11-ének d. e. 12 óráig hivatalos térítvány ellenében nyújtsa be a Szövetség hivatalában, mert a később és a nem ezután érkezők figyelembe nem vétetnek. Értesítettek mindazok, kik részére a fenti bérföldből már kiosztva lett, hogy az 1921. évi április 14-éig ne kezdje mívelni, mert annak jogérvényes odaitélése felett az 1921. évi április hó 12-én, délután 5 órakor tartandó választmányi ülés dönt. *Hadirokkantak stb. Nemzeti Szövetsége Somogy megyei Csoportjának Elnöksége.*

— **Automobilra szerelt drótnélküli telefon.** A new-yorki legutóbbi elektrotechnikai kiállításon egy drótnélküli telefonállomással felszerelt autóbilt mutattak be. A szükséges váltóáramot egy, az autóbilt motorja vagy a világítást szolgáló batteria által hajtott dynamó szolgáltatja, úgy hogy menetközben is lehet az autóbilt telefonálni. A vételár egy megfelelő másik állomással együtt 350 dollár, ami ami pénzünkre átszámítva több mint 100.000 koronát tesz ki.

— **300.000 munkaképtelen rokkant Németországban.** A német birodalom területén 300.000 olyan háborus rokkant van, akik munkaképeségüknek legalább 50 százalékát elvesztették. Ezek közül 23600 él Berlinben. A rokkantak közül 25,5 százaléknak a karja sérült, 15,4 százaléknak a lába, 11,8 százalék tuberkulotikus, 9,6 százaléknak a lába amputált, 7,2 százalék ideg-beteg, 5,5 százaléknak a karja amputált, 2,6 százalék vesebajos, 2,3 százalék elmebajos, 1,7 százaléknak van fejlődése, 1,6 százalék szívbeteg, 13,5 százaléknak egyéb természetű baja van, pl. neuraszténia. Az országban 4000 olyan férfi él, aki a háboruban megvakult.

— **A mezőgazdasági munkabérek.** A magyar királyi miniszterium elrendelte, hogy a háboru esetére szóló kivételes intézkedésről alkotott törvényes rendelkezések alapján a mezőgazdaságban alkalmazott gazdasági munkások munkabérének, továbbá az aratási és cséplési munkálatok után járó munkabérének, valamint béreséplésért járó jutaléknak (cséplőrésznek) megállapítása a fennálló jogszabályok korlátai között a felek szabad egyezkedésének tárgya.

— **Magyar újságok Csehországban.** A cseh kormány elhatározta, hogy a jövőben megengedi az egész állam területén a magyarországi lapok terjesztését.

— **Szabaddá tették a petroleum-forgalmat.** A kormány a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján elrendelte az ásványolajtermékek belföldi forgalmának szabaddátételét. Ezzel a kormányrendelettel kapcsolatosan a kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértően föloszlatta az Ásványolajipari Szövetséget és elrendelte annak fölszámolását.

— **Mekkora volt az Egyesült Államok idegenforgalma.** Az 1920. évben 705.413 utas érkezett az Egyesült Államokba. Legnagyobb részük bevándorló. Ugyanabban az esztendőben 463.408 európai visszavándorló hagyta el az Egyesült Államok területét.

— **Meg akarta ölni a feleségét.** *Hosszu János* patosfai lakos és felesége *Lopár Mária* különváltan éltek, amikor *Hosszu* egyszer megverte az asszonyt, a dologból per lett, amelynek ma volt a tárgyalása, melyen a férjet elítélték. Délben *Lopár Mária* ügyvédjével, dr. *Vincze Józseffel* és néhány tanuval a Korona felment, amikor a férjjel találkoztak. *Hosszu János* feljűk tartott, az asszonyt át akart sietni a másik oldalra, amikor *Hosszu* utánaszaladt és egy suszterdikoccsal a hátába szurt. A Kontrássy-utcán futásnak eredt, azonban *Szipi József* tiszthelyettes lefogta és bevitte a rendőrkapitányságra. Az asszonynak első segélyt dr. *Patz orvos* nyújtott, azután a mentők bevitték a kórházba. *Hosszu János* felett valószínűen statáriális bíróság fog ítélni.

— **A Máthé Kabaré igazgatója,** a közkedvelt komikus három estén át fellép a Városi Színházban. Előadás után pedig a kabarében a nézőtérben ad elő mókákat. A kabaré változatos műsorán szerepel *Strobl és Brown*, a kedvenc budapesti excentrikus táncosok, ezideig Kaposváron még nem láttott attrakciókkal. Az előadások pontban 8 órakor kezdődnek.

— **Dunántúli telefonkönyv** címen *hét száz oldalas* kötet jelenik meg Győrött *Tóth Kálmán* szerkesztésében. A mű egyúttal mint dunántúli kereskedői és ipari cím-tár szerepel.

x **KERESKEDELMI, GAZDASÁGI, ALKALMI és TÖMEGNYOMTATVÁNYOKAT** a legizlésebb kivitelben gyorsan és olcsón szállít **SZABÓ LIPÓT,** Kaposvár, Korona-u. 1. Telefon: 101.

Művészet és Irodalom.

Heti műsor:

Péntek: Doktor ur.

Szombat: Postásfiu és huga.

* **Szerződés.** *Egyed Zoltán* pompás kis egyfelvonásosát mutatta be a színház új rendező rendezésében. *Olgyay László* mutatkozott be mint rendező és a bemutakozása nagyon szépen sikerült. Mint főszerelő is az est sikerének főrészesze volt és azt mindenképen megérdemelte. *Percel Jolán* is őszintébb, igazabb volt, mint máskor, sok tapsot kapott. Kár volna, ha a kis darab a mai estével befejezné kaposvári pályafutását. — Az est másik részében *Várady Izsó* növeadékei tartották táncvizsgájukat. Ty.

Főszerkesztő:

Dr. Neubauer Ferenc.

Felelős szerkesztő:

Szöllősy Ferenc.

Kiadó: Délmagyarország Lapkiadó R. T.

Igazgató: **Soós János.**

A Mezőgazdasági Ipar Részvénytársaság

béruadal- még 60 darab szépen
mánál **eladó** felett, fajtiszta ma-
galica **tenyészkan.** 5,4-ed éve-
sek. Érdeklődőknek a béruadalom igazgatósága
Kaposvár, Fő-utca 1. szám ad felvilágosítást.
121

Eladó földbirtokok.

Somogy megyében Kaposvárhoz 20 kilométerre

75 holdas földbirtok, kastély 12 szobás lakással, 8 magyar hold belsőséggel, parkkal, szép gyümölcsösökkel, szőlővel eladó.

36 magyar holdas földbirtok, Somogy megyében Kaposvárhoz 20 km-re, ebben 5 hold szőlő, akácással beültetve. Ház 900 négyzetméter belsőséggel, hozzá 3 szobás lakással, 2 istállóval

eladó és azonnal átvehető.

270 magyar holdas földbirtok, közel a Balatonhoz, lakóházzal, eselédlakással, istálló, pajta, emeletes magtárral, 5 hold szőlővel akácással eladó.

40 magyar holdas földbirtok a marcali járásban lakóházzal, amelyben van legelő rét, s a többi szántóföld.

10 magyar hold szántóföld, közvetlen Kaposvár mellett eladó.

Eladással megbizva:

Polgár G. igazgató adásvételi irodája **Kaposvár,**

Berzsenyi-utca 8. szám. Lakás: Zárda-utca 30. szám. 120 Interurban telefon 197. szám.

Okleveles gépész

ajánlkozik uradalomba, malomba kondenzátoros stabil lokomobil, dinamo és villanszerelő vizsgálóval. Gazdasági akadémiánál, földműves iskolánál, malomba, villanytelepen működött. 16 éves gyakorlattal. **Máté József** gépész, **Kiskörpád,** Somogy megye.
123

Gyökerező hazai Szőlővessző

kapható 116

Rothschild Vilmos szőlőtelepen, Kadarkuton.

KARDOS IMRE CEMENTÁRUGYÁRA

Raktáron tart és azonnal szállít mindenemű cementárut, úgy mint: cementlapot, minden méretű cementcsövet, hidakat, kutyárukat, jászlakat (istálló berendezéshez), sertés és itatóvályukat. Elsőrendű portlandcement állandóan kapható.
82

Jég a mai nap-
tól kezdve **kapható** a
Mezőgazdasági Ipari R.-T.
gőzmalmi jéggyárában
55 táblánként **15** koronaért.

„CITY“ EL NE MULASSZA,
KERESSEN FEL !!

Mielőtt házat, villát, ingatlant eladja, vagy venni óhajt.

Bármiféle ingatlanokat leggyorsabban veszünk és eladunk úgy helyben, mint vidéken „CITY“ ingatlan közvetítési iroda, Budapest, VI., Sziv-u. 36. 118

Butorok leszállított áron.

Keményfa hálószoba . . .	16000 K.
Fényes hálószoba	24000 „
Teljes ebédlők	14000 „
Finomabb fölgly	24000 „
Seslon	3500 „
Amerikai íróasztal	9000 „
Nagy választék egyes butorokban.	

Fehér M. butornagykereskedő
67 Fő-utca 28. szám.

Máthé Mulató a Koronában.

Igazgató: **MÁTHÉ GYULA.**

Zenei vezető:
Beiter Géza.

Karmester:
Eberhardt Jenő.

Rendező: **ÁRVAY REZSŐ.**

1921. április 8-án, 9-én és 10-én.

Teljesen új műsor.

Strobl and Brown

szenzációs amerikai excentrikus táncosok.

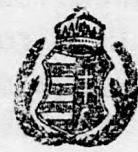
Gonda Manci a Trokadéro v. tagja,
Hajós Mariska, Bordeaux Claire, Gárdonyi Mariska, Beliczay Böske, Szepesi Sándor, Pázmándy Károly, Dániel István
u j m a g á n s z á m o k k a l.

Az előadás pont 8 órakor kezdődik.
Záróra éjjel 12 órakor.

98 **Előadás után:**
BAL MABILLE.
Bayor Alba, Hegedüs Manó, stb. felléptével.

Kaszák. Mindenkinek saját érdeke, hogy a világhírű „Vulkán“ kaszát 90, 95 és 100 cm. hosszban **250 korona** árban **Langermann** vaskereskedőnél **Székesfehérváron** szerezzék be, mert a meg nem felelőt teljesen ingyen kicserélem. Postán 5 drbós tételekben is szállítok. 62

Állami felügyelet
alatt álló

117b

Laboratorium

védőoltóanyagok
termelésére r.-t.

Sürgőnycim:
VACCIN Budapest.

Budapest, IX., Lónyay-u. 18/b. Interurban: József 20-44. Telefon: József 22-58.

Védőoltóanyagok lépfene, sertésorbán, sercegő üszök, gümökör stb. ellen. **Rapid szérumok** lépfene, sertés orbán, sercegő üszök, **sörtéspostia**, értésseptikaemia, véhas, fertőző tüdőlob, baromfikolera, mrigykor stb. ellen. Szérumos kombinált oltóanyagok fertőző állatállományok és gyógyító oltóanyagok beteg állatok kezelésére. Kívánatra speciális tájoltóanyagok készíttetnek.

Zománcdedény, kátránylemez nagyobb mennyiségben, valamint „Marx“-féle kocsik **lakkok**, áruosztályunknál méltányos áron kaphatók. Kívánatra árajánlattal szolgálunk.

Kisgazda és Kisiparos Takarékpénztár R.-T. ÁRUOSZTÁLYA
K A P O S V Á R.

CSISZOLÓ,

köszörűs, polírozó, galvanó, olvasztó és forrasztó összes anyagokat és teljes berendezéseket, valamint filcet és finom szerszámokat minden iparág részére legjobb minőségben szállít

LEGRÉGIBB SZAKÜZLET:

MECHLOVITS FERENC ÉS TÁRSA UTÓDA

FENYVESI ALADÁR

MŰSZAKI ÜZLETE. BUDAPEST, VIII. BAROSS-UTCA 47. TELEFON: JÓZSEF 25-65. SÜRG.-CIM: „POLIRFILZ“.

Eladó ház.

A város egyik legszebb utcájában, modernül épült ház, mely

3 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha és egyéb mellék-helyiségekből áll, eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Kaposvári Palagár R.T.

Szállít nagyban és kicsinyben kitűnő minőségű **tetőpalát**

kutgyűrűket,
hidakat és csöveket,
kerítés oszlopokat,
cementlapokat,
jászlakat, vályukat és minden egyéb betonárut.

Ajánlat és költségvetés díjtalan.

Különleges Építési és Faipari R.-T.

Budapest, VI., Róppentyű-utca 62. Telef. 141-91, 4-23.

Sürgőnycim: Külépit, Budapest.

Ajánlat:

Melegágyi üveglakokat

127-160 cm. méretben, borovi fából, felvasalva, ab gyár Budapest, Kor. 350.—
Kívánatra üvegezéssel napi árban. 111

DIETRICH ÉS GOTTSCHLIG Részvénytársaság

gyári lerakata a
Somogy megyei Takarékpénztár Áruosztályánál
Kaposvár.

Legelőnyösebb eredeti gyári á r a k o n,
kereskedőknek, vendéglősöknek, italmé-
rőknek, kávésoknak

kizárólag nagyban.

Minden fajta likőrök, rum, cognac, szilvórium, törköly, seprő és különféle gyümölcs-pálinka hordó és üvegelt árukban.

96 Szállítás vidékre is. Málnaszörp.

A Somogy megyei Munkások Fogyasztási Szövetkezete

összes fiókjában a héten
a következő leszállított áruk érvényesek:

	Multi heti ár	Uj árak
Kocka cukor	158.—	145.—
Rizs saigen egész fehér	40.—	33.—
Rizs rangon	48.—	44.—
Rizs üveg	60.—	56.—
Szemes kávé zöld	156.—	144.—
„ „ pörkölt	180.—	168.—
Aszalt szilva	70.—	70.—
Szappanfőző lugkő	60.—	56.—
Cacao	200.—	180.—
Petroleum literje	36.—	33.—

valamint egyéb bázartási cikkek leszállított árban kaphatók.

Csak tagoknak. Csak tagoknak.

Jó aknaszenet

gyorsan szállít

gazdaságok, szeszgyárak, téglagyárak és más gőzüzemek részére:

KÜRSCHNER ERNŐ szénagy-kereskedő
Budapest, V., Koháry-u. 19/b. Telefon 160-38.

Cipő!

Ruha!

A Somogyvármegyei Keresztény Beszerző és Értékesítő Szövetkezet Kaposvár, Fő-utca 12. szám.

113 Az eddigi árakhoz arányítva 30%-al olcsóbban

cipő és ruha kapható.

6639/921. sz. Kaposvár r. t. város polgármesterétől.

Hirdetmény.

Kaposvár r. t. város tulajdonát képező a kaposvári 1467 sz. tjkvben A. 1988/9. 2. a. hrsz. Szigetvári-utcai aggápolda épület, ház, udvar és kert, valamint a kaposvári 3468 sz. tjkvben A. 1988/a. 1/1. hrsz. rét, folyó évi **április hó 14-én**, zárt írásbeli és nyilvános szóbeli árverés útján el fognak adatni.

Az öt pecséttel zárt: „Ajánlat az aggápolda ingatlanok vételére“ felirattal és az óvadék letételét igazoló pénztári nyugtával ellátott ajánlatok április 23-ának d. e. 10 órájáig nyújtandók be a polgármesteri iktató hivatalnál. A nyilvános szóbeli árverés ugyanazon d. e. 10 órakor veszi kezdetét a városház tanácstermében. Ennek befejezése után fognak az ajánlatok felbontatni.

Később érkező vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bánatpénz 10000 K, mely az elért vételár 40%-ára az árverés megtartása után azonnal kiegészítendő.

Részletes feltételek a városi gazdasági hivatalnál betekintheők.

Kaposvár, 1921. április 5-én.

Dr. Szopkó,
h. polgármester.